

Motion till riksdagen 2020/21:2724

av **Lorentz Tovatt (MP)**

Snabba på energieffektiviseringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa lagstadgade energieffektiviseringar, en s.k. kvotplikt, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa myndigheters arbete för energieffektivisering samt underlätta för finansieringslösningar av industrins energieffektivisering och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införandet av ett bonus–malus-system för produkter, där de mest energi- och resurseffektiva produkterna stöds och de sämsta beskattas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka efterlevnaden av energireglerna i Boverkets byggregler och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Miljöpartiets mål är ett hundra procent förnybart energisystem. Vi baserar det målet på insikten om att förnybara energikällor ur alla perspektiv är mer hållbara än fossila och nukleära. Utvinning av energi genom fossila källor och kärnkraft sker alltid på bekostnad av framtida generationer.

Miljöpartiet har under många år varit med och revolutionerat energipolitiken och omställningen till förnybart pågår redan för fullt. Det förnybara byggs idag ut i stor skala. Detta sker tack vare en miljöpolitik där vi stöttar förnybar energiproduktion. Därför ökar just nu den totala elproduktionen i Sverige trots att fossil energi fasas ut och flera kärnkraftsreaktorer tas ur drift. Men i takt med omställningen skapas utmaningar på vägen. Ett hundra procent förnybart energisystem ställer krav på en flexiblare elmarknad och ett elnät i världsklass. Det ställer också krav på mer energieffektivisering, vilket är vad denna motion fokuserar på.

Stor potential

Potentialen för att energieffektivisera våra samhällen är stor. När vi ersätter fossilt och kärnkraft med förnybar el ökar belastningen på elsystemet. För att undvika en överbelastning på elsystemet är energieffektivisering helt nödvändig.

Enligt Energimyndigheten har svensk industri en energieffektiviseringspotential på 23 TWh till 2050. Inom bostäder och service uppskattas motsvarande siffra till 25 procent för el och 30 procent för uppvärmning, jämfört med dagens nivåer. Transportsektorn kan energieffektiviseras med 50 procent för såväl personbil som godstrafik till 2040, vilket också underlättar omställningen till fler bilar och lastbilar som drivs på el.

Den mest miljövänliga kWh är den som inte produceras

Idag slösar vi el helt i onödan eftersom den potential för energieffektivisering som finns inte utnyttjas. Många energieffektiviserande åtgärder uteblir trots att de är ekonomiskt lönsamma. En del av orsaken är otillräckliga politiska beslut i kombination med låga elpriser.

Med mer effektivisering behöver inte lika många nya kraftverk byggas. Det ger mindre miljöpåverkan samtidigt som effektbrist kan mildras eller undvikas. Den mest miljövänliga kilowattimmen kommer alltid att vara den som inte produceras.

Lagstifta fram effektivisering

För att öka effektiviteten bör ett system som kallas kvotplikt införas, en sorts lagstiftat krav på effektivisering. Kvotplikten skulle innebära att effektiviseringsåtgärder ger rätt till certifikat, vilka utgör grunden för systemet. De kvotpliktiga energibolagen blir sedan skyldiga att uppnå ett bestämt antal av dessa certifikat genom att genomföra själva åtgärderna. Det innebär att de får finansiera energieffektiviseringsåtgärder hos hushåll, företag eller där de ser den största energieffektiviseringspotentialen – av ekonomiskt egenintresse kommer de att vilja göra det kostnadseffektivt.

I den mån energiintensiv industri inte skulle omfattas av kvotpliktsystemet kan Energisteget, som idag ger stöd till energieffektivisering i industrin, behöva utvecklas.

Att vara miljövänlig ska vara enkelt

Det ska vara enkelt att både vara miljövänlig och spara pengar. Effektiva och miljösmarta produkter ska bli billigare, på bekostnad av resursslösande produkter. Det ska vara enkelt att få råd från kommunens energi- och klimatrådgivare, eller hjälp från energibolaget när man vill effektivisera.

Vidare behöver spillvärme nyttjas mer effektivt och befintliga byggregler följas upp bättre.

Lorentz Tovatt (MP)